

Vl@s

Vlaamse actieve senioren vzw
Afdeling Torhout – Houtland

Vlaanderen
verbeelding werkt

PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE

Afgiftekantoor: Torhout 8820
P904093

3-maandelijks tijdschrift: juli - augustus – september 2024

Retouradres:
Luc Ballois
Aardenhuttestr. 7
8820 Torhout

Zomervakantie

Zomer, de beste tijd van het jaar,
na zo lang wachten, eindelijk daar.

Geen zorgen meer,
gewoon lekker genieten van het goede weer.

Zeven weken, eventjes rust,
zonnen aan de kust.

Dagelijks op pad,
winkelen in een leuke stad.

Reizen met vliegtuig, auto, bus of trein,
of gewoon lekker samen zijn.

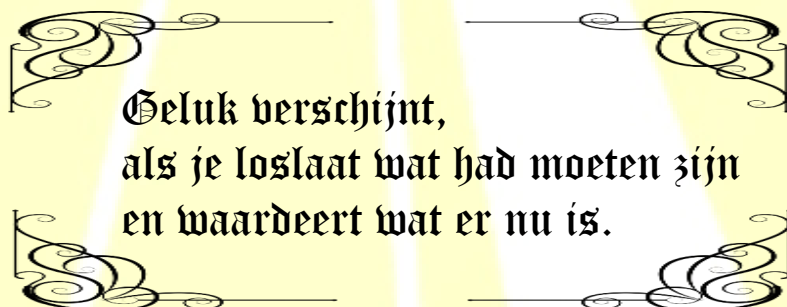
Op vakantie naar het buitenland,
naar de bergen of naar het strand.

Ik wil schrijven, hopelijk krijg ik nu geen spijt,
want met die zomervakantie heb ik geen tijd.

Spijt van alle woorden die verdwijnen uit mijn hoofd,
ik kan ze niet meer vinden, ik lijk wel verdoofd.

Verdoofd zijn mijn gedachten,
letters ontsnappen me één voor één,

ik wil hier tegen vechten, doch door de warmte,
lijkt mijn hoofd wel van steen.

Overlijdens

Diep bedroefd doch gesterkt door de mooie
herinneringen melden wij u het heengaan van:

Denise Senaeve

°20/04/1933 - †29/04/2024

Colofon

Driemaandelijks ledenblad van de
Vlaamse actieve senioren Torhout-Houtland

Voorzitter: Ronny Jonckheere 0471/36.66.93

Secretaris: Tine Pollet 0475/66.00.51

Penningmeester: Bea Couvreur 0498/85.00.27

Bestuursleden:

Kristien Vlieghe, Luc Ballois,

Pierre-Paul Verstraete

Facultatieve medewerkers:

Frans Vanclooster, Werner Vanhoutte

Bank KBC: BE36 4738 1212 5181 (IBAN)
KREDBEBB (BIC)

Redactie: Ronny Jonckheere, Tine Pollet

Opmaak en layout: Ronny Jonckheere

Verantwoordelijk uitgever:

Ronny Jonckheere Steenovenstraat 6 Torhout

E-mail: vlas.torhout@gmail.com

Website: <https://vlastorhout.weebly.com/>

Inhoud ledenblad 2024/ 03

Zomervakantie

Overlijdens

Woordje van het bestuur

Verjaardagswensen

Onze komende activiteiten

Programma 4^e trimester

Der Fläming

Naer Oostland willen wy ryden

Algemene kennis vergroten...

We krijgen steun van...

De senioren: een belangrijke economische factor

Een volk op drift na 1830

De echo van het leven

Verkeersagressie

Ons fotoalbum

Woordje van het bestuur

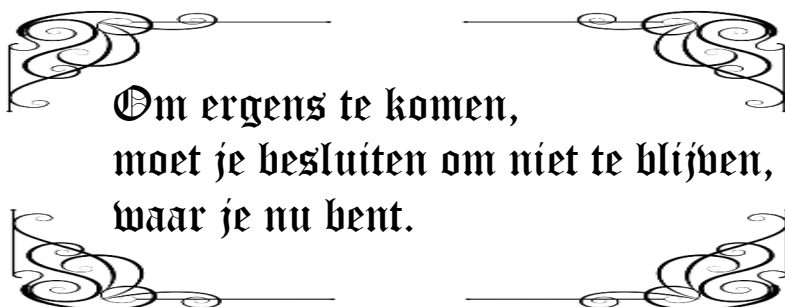
Beste vrienden,

Zomer, de beste tijd van het jaar. We moeten ervan genieten. Een uitstapje doen, een wandelingetje maken, eens goed rondom kijken, waarderen van wat we hebben. Afstand nemen van de dagelijkse en doordeweekse zorgen. Uw gedachten op nul zetten en genieten.

En als bestuur gaan we dat ook doen. De eerste zes maanden van ons werkjaar zijn alweer voorbij gevlogen met een druk, goed en gezellig programma. En ook wij gaan genieten van onze zomervakantie, in juli van het optreden van 'Meermens' ter gelegenheid van 'Vlaanderen Feest' en in augustus van onze jaarlijkse barbecue, voorafgaand met een bezoek aan een chocolaterie waar we kunnen proeven van heerlijke pralines en roomijs.

Veel tijd om stil te zitten, hebben we niet, het ligt trouwens ook niet in onze aard. Stilaan moeten we beginnen denken aan wat 2025 ons gaat brengen. De data liggen reeds vast wat onze zaal in Jonkhove betreft. Nu nog zien waar de jaarreis en de uitstappen ons naar toe kunnen brengen en uitkijken naar interessante actuele voordrachten. Voor de komende maanden dus nog heel wat werk voor de boeg. En uiteraard verder zetten van het programma 2024 (zie pag. 4, 5 en 6)

Nog in uw ledenblad: een artikel van Werner die vaststelt dat de eerste jaren na de onafhankelijkheid van België, voor een groot deel van de bevolking, geen zegen waren; een artikel van Frans dat teruggaat naar 1279 waarin Lichterveldenaars in het noordoosten van Duitsland een nieuwe nederzetting stichtten; een artikel over verkeersaggressie; en onze gepensioneerde die het heeft over senioren en economie. Veel leesgenot!

Verjaardagswensen

Tijdens het derde kwartaal 2024 willen we graag volgende leden feliciteren met hun verjaardag:

Dewulf Agnes, Henneman Monique, Cool Katrien, Delanote Annie, Naessens Arnold, Claeys Daniël, Vandenbussche Nicole, Devlieger Frans, Loncke Joseph, De Laere Cecile, Van Elslander Geert, Jaques Annemie, Vandenbussche Hendrika, Chys Etienne, Clarisse Christine, Persyn Miep, Vercuijsse Walter, Geers Guido, Maertens Monique, Callewaert Rita,

Vanderper Luc, Wullepit Josef, Gunst Christiane, Logghe Daniël, Bonte Geert, Van Maele Rika, Decoodt Germain, Vancauwenberghe Reginald, Demeulemeester Shirly, Jonckheere Lillianne, Vansteelandt Agnes, Druwé Brigitte, Jonckheere Ronny, Baele Magda, Ryckebusch Maria, Nollet Ivette, Verhaeghe Emma, Pattyn Ceciel, Mylle Magda, Vandewalle Marcel, Baert Marie-José, Baert Ward, Joseph Herman, Neyens Noël, Bolliou Michel, Vancoppenolle Greta, Debruyne Gabriël, Van Holm Annie, Verhaeghe Mia, De Visschere Kristien, Ampe Annemie, Dieussaert Leon, Tyvaert Gilbert, Bulcke Lieve, Goddeeris Marleen, Pollet Tine, Jonckheere Valentine, Calus Karin en Deruyter Lena.

Nog vele gelukkige jaren!

Onze komende activiteiten

Donderdag 4 juli: Vlaanderen Feest

Om 14 uur in Jonkhove te Aartrijke.

Meermens, pseudoniem voor Bram Verstappen brengt ons muziek over de dingen des levens. Met zijn Nederlandstalige liedjes probeert Meermens te amuseren, te troosten, gelukkig te maken, gedachten te verzetten, maar vooral een antwoord te bieden op de vragen van elke dag. Hij verzorgde al eerder het voorprogramma voor Mama's Jasje, Metejaar, Ertebrekers, Bart Kaëll, Mathias Vergels e.a. en was winnaar van de talentenjacht Night of the Proms.

met 'Meermens' Bram Verstappen

Donderdag 8 augustus: Barbecue In O.C. Albatros te Zarren

Net zoals in voorgaande jaren hebben we gekozen om de barbecue te laten doorgaan in het ontmoetingscentrum Albatros Stadenstraat 25A te Zarren (*Parking langs Staatsbaan tussen huisnr. 241 A en 243*). We kiezen voor dezelfde traiteur en zij die vorige keren erbij waren, weten dat het ook super was. Omstreeks 11.15 u. word je verwelkomd met een aperitief. Daarna kan je aanschuiven voor de barbecue: vier stukken vlees, groenteborrel, aardappelsalade, brood, sausen (warm en koud), koffie en taart.

En voor zij die er een ganse dag willen van maken, dat kan ook... Voorafgaand aan de barbecue hebben we om 9.15 uur een bezoekje gepland aan 'Chocolaterie Van Nevel' Woumenweg 5 Diksmuide alwaar we een uitleg en degustatie krijgen van pralines en roomijs met koffie of een frisdrank.

Prijs voor de barbecue: **32 euro p.p.** – dranken aan vriendenprijs.

Prijs voor het bezoek aan de chocolaterie + de barbecue: **40 euro p.p.**

Inschrijving zoals voor de voordrachten. Graag storting van het verschuldigde bedrag tegen 4 augustus op rek. nr. **BE36 4738 1212 5181** van

Vlaamse actieve senioren Aardenhuttestr. 7 8820 Torhout met vermelding **"Barbecue"**

Donderdag 29 augustus: Recycle – als afval grondstof wordt door Geerdt Magiels

Om 14 uur in Jonkhove te Aartrijke.

Belgen werpen dagelijks 315 ton elektrische apparaten weg - Een ton gedumpte printplaten bevat 80 keer meer goud dan een ton gouderts - Een afgedankte auto wordt in België voor 94 procent gerecycleerd Afval is de toekomst. Geen enkele grondstof biedt meer mogelijkheden dan alles wat wij dagelijks wegwerpen. En net zoals de natuur geen afval kent, is de mens goed op weg om alles te hergebruiken. Dat denken in materiaalkringlopen is ook de enige weg vooruit als we onze planeet leefbaar willen houden. Gelukkig is een wereld van 100 procent recyclage binnen handbereik, mee dankzij de pioniersgeest van Belgische bedrijven en organisaties. Bioloog Geert Magiels brengt ons een verhaal van de toekomst, waarin de mens zich leert in te voegen in de kringlopen van de natuur.

Donderdag 12 september: Artificiële intelligentie, vloek of zegen door Kristof D'Hanens

Om 14 uur in Jonkhove Aartrijke

Onze digitale samenleving is een gigantische nieuwe stap aan het zetten. Software op basis van artificiële intelligentie (kortweg AI) die zelf nieuwe teksten en foto's creëert.

Enkele jaren geleden was AI nog een redelijk abstract begrip dat eerder tot de wereld van de fictie dan tot de realiteit van onze bedrijven leek te behoren. Vandaag is ze essentieel voor de productiviteit en de concurrentiekracht van onze bedrijven, maar ook voor het innovatievermogen van ons land. Maar hoe werkt AI nu precies?

Welke apps en websites bestaan er? Hoe kun je er zelf nuttig gebruik van maken? En wat zijn de mogelijke gevaren voor onze maatschappij? In deze geanimeerde lezing gidst Kristof D'hanens ons via heel wat filmpjes en een uitgebreide demo door de wondere wereld van AI.

Za 14 en zo 15 september: 2-daagse Biesbosch en Kinderdijk

Voor zij die hiervoor hebben ingeschreven: Een bezoek aan de 'Ambachtelijke klompenmakerij den Dekker' in Dussen; verkenning per boot van het natuurgebied 'De Biesbosch vanuit Drimmelen, bezoek aan Unesco erfgoed 'Kinderdijk' in Alblasterwaard en kuieren in Middelburg, de hoofdstad van Zeeland.

Donderdag 26 september: Geraas en geruis

Om 14 uur in Jonkhove te Aartrijke.

We willen graag alles perfect hebben maar dat lijkt nooit te lukken. Altijd mankeert er wel iets aan. Dat is een persoonlijk betoog van filosoof en Vlaams wiskundige Jean Paul Van Bendegem. Het geraas verwijst naar ons gebrekkig spreken over de wereld, het geruis naar de voortdurende verstoorde wereld zelf. Een zot verhaal over oneindigheid, een gekleurde reflectie over wolken en een boeiend verhaal over het schilderen van een garagevloer.

door Jean Paul Van Bendegem

Donderdag 10 oktober: Waar komen onze familienamen vandaan?

Om 14 uur in Jonkhove te Aartrijke.

door prof. dr. Magda Devos

Er was een tijd dat de mensen met één naam door het leven gingen. Op de duur waren er binnen de gemeenschappen te veel mensen met dezelfde voornaam. Een onderscheiding drong zich dus op en dat gebeurde door een bijnaam toe te kennen. Al van in de middeleeuwen werden die bijnamen overgeërfd door de volgende generaties. Onze familienamen gaan terug op betekenisvolle bijnamen, die ons iets vertellen over de eerste naamdrager. De spreekster wil ook ingaan op de betekenis van enkele familienamen.

Programma 4^e trimester 2024

Do 10 oktober:	Herkomst en betekenis familienamen	Prof. dr. Magda Devos
Do 24 oktober:	25 jaar Vl@s Torhout-Houtland	Bert Ostyn
Do 7 november:	Hoe ons immuunsysteem versterken?	Dr. ir. Eric de Maerteleire
Di 26 november:	Vroeger is ook niet meer wat het geweest is	Manu Adriaens
Do 5 december:	Het Assisenhof, theater van gerechtigheid	Jacques Lesage
Do 19 december:	Kerstfeestje	Miljan Trio

Der Fläming

Van 11 tot 16 juni 2017 maakten we met onze vereniging een reis naar Berlijn. Werner Vanhoutte en Albert Vandecasteele bereidden nauwgezet de reis voor. In de begeleidende brochure werd aangestipt dat de Fläming een gebied is gelegen ten oosten van Magdeburg, tussen de Elbe en Berlijn.

Er is een dorpje in die regio Niederer Fläming ten oosten van het natuurpark dat Lichterfelde (75 inwoners) heet en een residentieel stadsdeel in het zuiden van de stad Berlijn draagt dezelfde naam.

Ik vroeg mij af of dat te maken heeft met onze gemeente Lichtervelde. En inderdaad, na enig spoorwerk, kan dit bevestigd worden. Dit zat zo.

Sedert de vroege middeleeuwen werden deze contreien bewoond door Slaven. De *Slavenkruistochten*, georganiseerd door *Duitse* vorsten, verdreven de *heidense* Slaven vanaf halfweg de 12de eeuw. Christelijke kolonisten werden daarna geronseld om deze streek te herbevolken. Een aanzienlijk deel van deze inwijkelingen kwam uit het huidige Vlaanderen en Nederland.

Met paard en kar, volgestouwd met have en goed, maakten zij de verre verplaatsing naar het oosten van *Duitsland*. Hongersnood en armoede in onze regio ontstaan door de demografische expansie verklaren de volksverhuizing. Er aangekomen vestigden ze zich daar definitief om het land te bewerken en nieuwe nederzettingen te bouwen.

Lichterveldse emigranten vonden er een nieuwe thuis en gaven het de naam van hun vroegere woonplaats. Het Duitse Lichterfelde dat voor het eerst in een document van 1279 verscheen, heeft zijn wortels in die periode. Ook de naam van het dorp Werbig, gelegen op enkele km van Lichterfelde zou gesticht zijn door Vlamingen uit Wervik.

Die Oostkolonisatie was niet alleen bepalend voor de naam van de streek Fläming en de dorpen maar heeft er ook zijn sporen nagelaten in de architectuur, kledij en de taal.

In de grond werden er veel veldstenen gevonden die gebruikt werden voor het optrekken van kerken en huizen. De typische klederdracht uit de vorige eeuwen wordt nu nog gedragen bij feestelijke gebeurtenissen. In het plaatselijke dialect worden nog steeds Nederlandse (landbouw)termen gebruikt: *sloot*, *hooiwenden*, *miere*, *zegge*, *qualmwater*, *heermoes*,....

Het dorpskerkje van Lichterfelde
(afbeelding Förderkreis Alte Kirchen Berlin-Brandenburg)

Dorpskerkje van Werbig
(afbeelding Förderkreis Alte Kirchen Berlin-Brandenburg)

19e eeuwse klederdracht van de vrouwen in de Fläming
(afbeelding publiek domein)

In Vlaanderen is het verhaal van de landverhuizers nog altijd te horen in het lied 'Naar Oostland willen wij rijden'. Het verhuis- en uitwijkingslied is ontstaan begin dertiende eeuw en omgezet in leesbaarder Nederlands door Jan Frans Willems (1793-1848), oprichter van het Willemsfonds. Hier volgen 4 van de 13 strofen.

Naar Oostland willen wy ryden

Naer Oostland willen wy ryden,
Naer Oostland willen wy mee,
Al over die groene heiden,
Frisch over die heiden,
Daar isser een betere stee.

Als wy binnen Oostland komen,
Al onder dat hooge huis fyn,
Daar worden wy binnen gelaten,
Frisch over die heiden,
Zy heeten ons willekom zyn.

Ja, willekom moeten wy zyn,
Zeer willekom moeten wy zyn,
Daar zullen wy avond en morgen,
Frisch over die heiden,
Nog drinken den koelen wyn.

Wy drinken die wyn er uit schalen,
En 't bier ook zoo veel ons belieft,
Daar is het zoo vrolyk te leven,
Frisch over die heiden,
Daer woont myn zoete lief.

Geraadpleegd:

Publicatie Heemkundige Kring Lichtervelde

Digitale Bibliotheek voor Nederlandse letteren

Frans Vanclooster

Algemene kennis vergroten kan nooit kwaad

Glas heeft meer dan een miljoen jaar nodig om te ontbinden, wat betekent dat het voortdurend en eindeloos kan worden gerecycleerd.

Goud is het enige metaal dat niet kan oxideren, zelfs niet als het duizenden jaren in de grond ligt.

De tong is de enige spier in het menselijk lichaam die slechts aan één van de uiteinden vastzit.

Als je geen dorst meer hebt, moet je juist meer drinken !!! Wanneer het menselijk lichaam uitgedroogd is, stopt het dorstmechanisme.

Nul is het enige getal dat niet in de Romeinse cijfers voorkomt.

Vliegtuigjes werden tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog gebruikt om post en kranten te bezorgen.

Water drinken na de maaltijd vermindert het zuurgehalte in de mond met 61 %.

Pindaolie wordt vooral gebruikt in onderzeeërs omdat het geen rook afgeeft bij verhitting onder 230 °C.

Het geluid dat we horen als we een schelp tegen ons oor houden is niet het geluid van de zee, maar het geluid van het bloed dat in het oor stroomt.

90 % van alle levende wezens leeft in de oceanen !

De banaan kan zich niet zelf voortplanten. Menselijke manipulatie is nodig voor de noodzakelijke bevruchting.

Luchthavens op grote hoogte hebben langere start- en landingsbanen nodig omdat de luchtdichtheid er lager is.

De Universiteit van Alaska omspant vier tijdzones.

De tand is het enige orgaan in het menselijk lichaam dat zichzelf niet kan genezen.

We krijgen steun van...

TORHOUT
leveⁿde stad

 Belfius
Bank & Verzekeringen

Kantoor Koekelare - Ichtegem - Eernegem
Sint Maartensplein 17, Koekelare

Vishandel Vanpraet

Brugsestraat 157
8210 Zedelgem
050/20.16.34
0473/21.25.76
vishandelmanpraet@hotmail.com

Wekelijks op de markt:

Dinsdag: Moeskroen 6 u.-13 u.

Woensdag: Torhout 6 u.-13 u.

Donderdag: Oostkamp 7 u.-13 u.

Vrijdag: Torhout 14.30 u.-19 u.
(aan het zwembad)

De senioren: een belangrijke economische factor!

Als de senioren niet bestonden zou alle welstand snel verdwijnen. Voor de artsen zou het een grote kwelling zijn wie hun wachtzaal zou vullen.

Wie heeft er rugklachten? Wie geeft er werk aan de orthopedisten, aan de osteopaten, aan de internisten, aan de kinesisten... en heeft zo vele banen gecreëerd? Men zou ze er moeten voor bedanken!

Wie problemen heeft door zijn zwak hart, wordt verzorgd door cardiologen, vaatspecialisten... en een hoop medicijnen. Zie maar waar ons pensioen naartoe gaat!

Wie is er ook dikwijls ziek? Wie slaat er medicijnen op in zijn kast? De farmaceutische industrie zou failliet gaan als er geen senioren meer waren!

Wie vult de kassa's van de apothekers? Het zijn natuurlijk de senioren.

Wie wandelt er, fier en vol moed, met zijn nieuwe heupprothese? De knieprotheses zijn ook in de mode... en dat vult de zakken van de chirurgen. Deze laatsten spelen dan tennis of golf, gaat duiken, gaat naar het theater etc... Dat laat de tuiniers leven, de parking bewakers, verkopers van duikmateriaal, acteurs, zangers enz.

Dankzij cataract, leven de oftalmologen ook goed...! Evenals de klinieken en de optiekers!

De stranden aan de Middellandse zee zouden leeg zijn in de lente en in de herfst als de senioren er niet massaal naar toe gingen! Hoe zouden de hotels, restaurants, winkels, verkopers, vastgoedmakelaars, cafés en taxi's dan hun belastingen betalen?

Wie geeft er, op het einde van de reis, drinkgeld aan de buschauffeur? Deze kan dan zijn kinderen een plezier doen. Hij apprecieert de senioren.

Wie laat er nieuwe tandprotheses maken? De tandartsen zouden met hun vingers staan draaien... als ze geen senioren mochten verzorgen.

Wie gaat er de dag vandaag nog op kuur? In de meeste gevallen zijn het de senioren! Als de bedden leeg blijven in de hotels, is hun failliet nabij! En wie zal dan de belastingen betalen? De staat heeft veel geld nodig, de senioren geven het graag, als ze nog genoeg hebben om te leven in deze wereld.

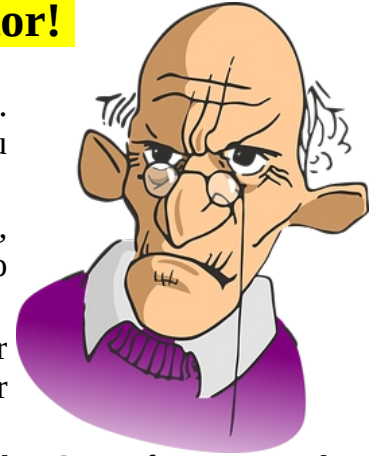
De openbare banken zouden snel verlaten zijn... als de senioren er niet waren, zou er alarm zijn om ze te bezetten!

Wie heeft er nog tijd om te gaan shoppen? De winkels voelen zich goed... De zaken hernemen en de BTW vloeit toe.

De grote magazijnen zouden half leeg zijn, als er geen senioren waren. Duizenden banen zouden verdwijnen en de werkloosheid zou erg zijn!

Veel patisseries zouden moeten sluiten... als de oma's geen taartjes meer zouden eten.

Gelukkig dat ze er zijn, die senioren! Ik maak er ook deel van uit, net zoals de meeste onder u, die dat lezen. Ze mogen ons eren en waarderen, en niet klagen omdat we met zoveel zijn. Integendeel, dat ze ons zo lang mogelijk in ere houden. De economie zal er zich alleen maar beter bij voelen!

Groetjes van een gepensioneerde

Een volk op drift na 1830

Vreemdelingen die tussen 1830 en 1860 België bezochten waren vooral getroffen door het contrast tussen het weelderig voorkomen van het land en de ontstellende armoede.

Het platteland was prachtig, maar waaraan lag het grote aantal bedelaars in de stad en op den buiten?

Overal proberen bedelaarsters en kinderen medelijden te verwekken en hoopten kinderen op een geldstuk.

Reeds in 1832 signaleerde men overal troepen bedelaars die dreigend aalmoezen eisten. Ook in de nacht zwierven benden rond, zodat op de boerderijen met angst en schrik geslapen werd. In Ieper dat door de armenverhuizing van het platteland naar de stad "het schuim der bevolking" binnen de muren bracht, dwaalden kinderen, kreupelen en bedelaars dag en nacht door de straten.

In het overbevolkte platteland kenden de mensen geen enkele vorm van enige weelde. Men kon enkel overeind blijven door keihard te werken, en met enige bijverdienste in de vlasindustrie. Toen deze nijverheid snel en geheel onverwachts in elkaar stortte zag de bevolking geen enkele uitkomst meer.

In West- en Oost-Vlaanderen leefde een derde tot de helft van de 'openbare onderstand'. Slechts een vijfde kon welgesteld worden genoemd.

En het werd nog veel erger: de jaren 1845 -1850 waren een dieptepunt in de geschiedenis van de Vlaamse plattelandsbevolking.

Van 1840 tot 1850 steeg het aantal behoeftigen in het hele land van vierhonderdduizend naar negenhonderdduizend. In Brugge kreeg 46% van de bevolking steun: de overheid noemde deze spiraal van armoede, schrikwekkend.

Wat betekende het arm te zijn in deze jaren? Rond 1850 kreeg een vierde, soms de helft van de stedelijke bevolking steun. Achter het leger behoeftigen ging een niet te schatten groep ellendigen schuil. In de vele steden was de helft van de bevolking arm.

Dat betekende in de eerste plaats honger lijden, niet meer beschikken over de nodige dagelijkse calorieën om in leven te blijven. Het betekende de last dragen van de segregatie, van de opeenhoping in de krotten, van de onmenselijke arbeid, twaalf tot veertien uren lang. Een commissie, op stap voor een onderzoek, trof in een wijk een gezin van tien personen aan die in een kamer leefden: een zeventigjarige man en diens derde vrouw, drie zonen uit het eerste huwelijk, twee dochters en een zoon uit het tweede huwelijk en twee buitenechtelijke dochters van de derde vrouw. Er was een bed, voor de ouders, de acht kinderen sliepen op een strozak. Drie van de vier meisjes waren zwanger door de halfbroers.

Men kan hier moeilijk spreken over een gezin want er was geen huis, maar een hok met een ongelooflijke smerigheid.

Incest, concubinaat en buitenechtelijke kinderen vervingen hier wat men "gezin" noemt.

Heel wat vrouwen prostitueerden zich en velen hadden buitenechtelijke kinderen, waar geen mens zich om bekommerde.

Wat gebeurde er dan met het kind in deze ontredde? De peuters, die te klein waren voor de fabriek, kwamen, als het meeviel, overdag terecht in bewaarscholen. Sommige waren ingericht met steun van de burgerij. Men sprak hier van bevoorrechte schepselen die zelfs in hun armoede tot nut dienden voor Kerk en Vaderland.

Zodra dat kind op eigen benen kon staan stond het naar de fabriek gestuurd. Men trof kinderen van vijf, zes en zeven jaar aan in alle nijverheden maar ook vooral in de textiel.

Dat lag niet alleen aan de bedrijfsleiders. Uit nood zetten de ouders hun kinderen zo vroeg mogelijk aan het werk en op eigen initiatief namen de arbeiders van de manufacturen goedkope kinderwerkkrachten in dienst.

In 1844 werkten in een Brusselse weverij vijftig volwassen wevers en ongeveer even veel kinderen van zeven en acht jaar. Zij waren door de arbeiders aangeworven om de klossen te winden en het katoen af te haspelen.

De iets oudere kinderen, die meestal geen ouders meer hadden of in de steek waren gelaten, kwamen in jongeren tehuizen terecht waar hun een harde wereld wachtte. Ze werden verspreid over kazerneachtige gebouwen, onder gezag geplaatst van "sergeanten" en "korporaals". De militaire discipline die heerste in de "hervormingsscholen" van Beernem, Ruiselede en Wingene was hard en streng.

De zesentwintigduizend jongens en meisjes uit de Vlaamse provincies vormden maar een klein deel van het ronddolende kinderleger. Drie vijfden van de twee honderdvijfentwintig duizend ingeschreven behoeftigen uit deze jaren waren geen twaalf jaar oud.

Tienduizenden waren thuis weggevlucht voor de honger en zwierven als landlopertjes rond, heen en weer slingerend tussen bedelaarsgestichten en gevangenissen. Over heel Vlaanderen zwierven kindertroepen rond die de nacht in schuren doorbrachten. In de gevangenissen schonken een aantal minderjarige meisjes het leven aan baby's waarvan zij de vader niet eens kenden.

Voor de behoeftigen moesten de gemeenten zelf instaan. Om deze last te verlichten deden een aantal gemeentes de behoeftigen van de hand door uitbesteding. Na de hoogmis moesten de behoeftigen op een tafel gaan staan: de wezen, de ouderlingen en vondelingen. Ze werden door belangstellenden gekeurd en geschat op het profijt dat ze konden opbrengen. Men betaalde toen het laagste steungeld.

Wreedheid, schraapzucht en domheid; dit gebruik ging door tot in 1860.

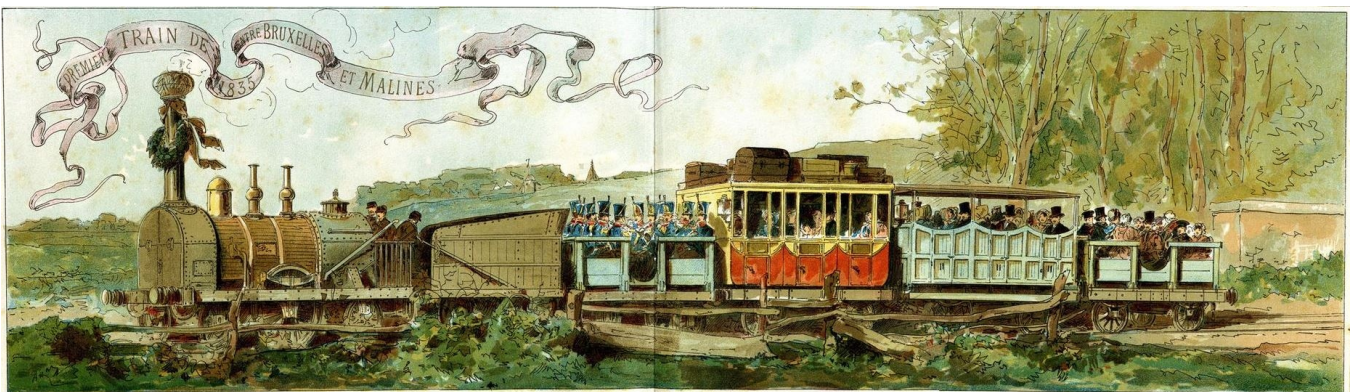
Maar langzaam maar zeker kwam er een keerpunt, echter helemaal niet bij de armen, de havelozen. Er begon zich in de steden een kentering te ontwikkelen, omdat er nieuwe technische verwezenlijkingen ontstonden.

De trein in 1835 veroorzaakte een schokeffect die dat jaar ressorteerde in een half miljoen reizigers. Van heinde en verre kwam men kijken naar het wonder waardoor België plots aan de spits van de vooruitgang stond. Het reizen in de open wagons verliep in een wolk van stof en sintels, maar dit kon de pret niet deren.

Er ontstonden nederzettingen, herbergen werden langs de spoorlijnen, dicht tegen de stopplaatsen gebouwd. Daar vestigde zich ook een nieuwe bevolking, met een nieuwe geest, een nederzetting van handelaars, winkeliers en treinmedewerkers.

In 1846 kwam de kabeltelegrafie, een wonder maar ook een dure zaak. Rond 1854 kostte een telegram van vijfentwintig woorden, vijf frank.

Maar de trein was ook het verplaatsingsmiddel dat door de arbeiders gebruikt werd om hun werkplek te bereiken, ofschoon de fiets ook verder werd gebruikt.

Eerste Belgische treinrit op 5 mei 1835 tussen Brussel en Mechelen
(afbeelding publiek domein)

In de laatste vijftig jaar voor WO1 verbeterde de materiële situatie van de arbeidersklasse, maar hier de nadruk op leggen, vertekent het beeld. Met de vooruitgang van de levensstandaard ging de proletarisering gepaard en het verlies van het zelfrespect.

Al voor 1830 waren de bewoners van de gangen en de werkers in de huisnijverheid proleten, maar een halve eeuw later werd het verschijnsel massaal. De armen waren bewust geworden van hun ellende.

Tot het proletariaat behoorde het uitschot: de boottrekkers, de mannen, vrouwen en kinderen die sleurden aan de touwen. Of de mierenrapers uit het Meetjesland die in de sparrenbossen de mierennesten open woelden om de larven te verzamelen waarmee de fazanten op het herendomein werden gevoed.

Toch treft men ook onder de huisarbeiders welgestelden aan, zoals de Mechelse meubelmakers of heel wat West-Vlaamse schoenmakers.

We maken de sprong naar 1908. Een Duitse reiziger bezocht een vellenbewerkingsgezin in Lokeren. In de stank van het enge hok zaten een echtpaar en een knaap van twaalf jaar konijnenvellen te plukken, elke dag opnieuw van zes uur 's morgens tot zeven uur 's avonds.

Per week verdienden ze met hun drieën vijftien frank. De jongen kon nog lezen nog schrijven want hij werkte al sinds hij vijf jaar oud was.

Kantwerksters verdienden gemiddeld één tot anderhalve frank voor twaalf tot veertien uur werk.

Langzaam gaat het nu naar de eerste tekenen van een naderende oorlog. Vanaf 1912 wist de regering dat België het terrein zou zijn van een mogelijke inval van de Duitsers. Dat was duidelijk geworden na een gesprek in november 1913 tussen Willem II en koning Albert.

We kunnen besluiten dat de onafhankelijkheid van België voor het grootste gedeelte van de bevolking niet bepaald een zegen was, maar eerder een kwelling. Ze voelden zich in de steek gelaten door de overheid en zagen weinig mogelijkheden om hun lot te verbeteren.

In dit artikel gaat het over de periode van 1830 tot 1914. Het wordt nadien een verhaal van oorlog en vernieling.

Bronnen: Historisch Nieuwsblad

Sociale geschiedenis Brugge

Canon Sociaal werk : Armoede en bedelarij

Werner Vanhoutte

De echo van het leven

Een man en zijn zoon trekken de bergen in. Plots struikelt de jongen en roept, Ahhhh.

Verrast hoort hij een stem vanuit de bergen terugroepen... Ahhhh.

Nieuwsgierig roept hij: Wie ben jij? Het enige antwoord dat hij terugkrijgt is "Wie ben jij?"

Hij wordt kwaad en schreeuwt: "Jij bent een lafaard!" Waarop de stem antwoordt "Jij bent een lafaard!" De jongen kijkt zijn vader aan en vraagt; "Papa, wat gebeurt hier?"

De man antwoordt: "Zoon, let op". Hij roept vervolgens: "Ik bewonder jou!" De stem antwoordt: "Ik bewonder jou." De vader roept... "Jij bent prachtig!" en de stem antwoordt... "Jij bent prachtig!"

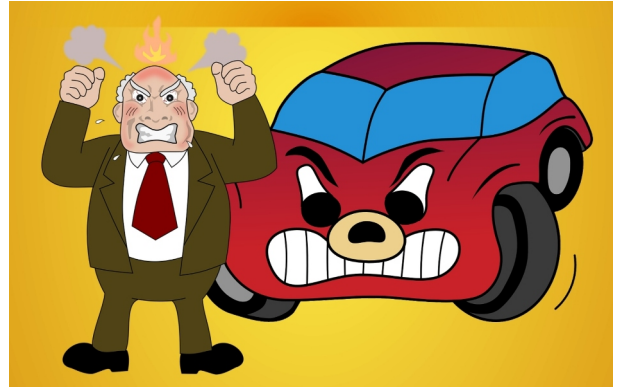
De jongen is verbaasd en begrijpt nog steeds niet wat er aan de hand is. Daarom legt de vader uit: "De mensen noemen dit een 'echo' maar in feite is dit 'Het leven'.

Het leven geeft je altijd terug wat jij er in brengt. Het leven is een spiegel van jouw handelingen. Als je meer liefde wil, geef dan meer liefde! Wil je meer vriendelijkheid, geef dan meer vriendelijkheid. Wil je dat mensen geduldig en respectvol met je omgaan, geef hen dan geduld en respect! Het leven is geen toeval, maar een spiegel van jouw handelingen."

Verkeersagressie

(Uit de voordracht door Eddy Van Daele)

Verkeersagressie is niets iets dat zich alleen maar in de grootstad voordoet, het komt overal voor, ook in de landelijke gebieden. De gevolgen zijn soms zeer ernstig. En het is niet alleen tussen voertuigen van zwaar gemotoriseerd verkeer, maar ook tussen fietsers onderling of tussen fietsers en voetgangers.

Een zwaaiende vuist, een opgestoken middenvinger, beledigingen, bumperkleven, knipperen met de lichten, onnodig claxonneren, verbale dreigingen, gecoupeerd worden, jaarlijks zijn 1 op de 3 mannen en 1 op de 4 vrouwen er slachtoffer van.

Bij verkeersagressie is het soms moeilijk uit te maken wie nu juist de dader en wie het slachtoffer is, hoe de ruzie is ontstaan. Wellicht is de één onopzettelijk gehinderd door de ander waarbij die eerste dan een tegenreactie doet. Ze zijn dus beiden dader en slachtoffer. We nemen allemaal wel eens risico's in het verkeer en u in het verkeer begeven is al een risico op zich. Dat kan bepaalde reacties teweeg brengen van bepaalde weggebruikers naar u toe.

Verkeersagressie kunnen we onderdelen in 3 grote categorieën:

- * Frustratieagressie: een opgebouwde woede die op een bepaald moment naar buiten treedt, met het doel de ander te schaden.
- * Instrumentele agressie: een bewust gedrag gericht op het overbluffen van een ander in de soms ijdele hoop de ander een stukje voor te zijn. Te snel rijden en het steeds maar veranderen van rijstrook in de file zijn hier voorbeelden van.
- * Pathologische agressie: mensen met bijv. een beginnende dementie worden vaker bozer en agressiever. Ook door het nemen van bepaalde medicijnen waardoor je de grip verliest op jezelf.

Agressiviteit in het verkeer zit in stijgende lijn en mensen die een gevaarlijke rijstijl hanteren hebben tot 15 % meer kans om in een ongeval te worden betrokken. Dat ligt vooral in de leeftijdscategorie tussen 25 en 45 jaar. Het komt wel minder voor bij oudere mensen. En alhoewel 50 % van de oudere chauffeurs minder op de hoogte zijn van de betekenis van verkeersborden, of van de wegcode, veroorzaken ze toch minder ongevallen, omdat ze trager en voorzichtiger rijden. Wellicht ook omdat ze op andere, niet zo drukke tijdstippen rijden.

Opvallend ook, dat in onze Vlaamse provincies, agressiviteit minder voorkomt dan in Brussel en Wallonië. We spreken hier van 14 % in West-Vlaanderen tot 42 % in de provincies Luik en Namen. Wellicht ligt de Franse mentaliteit van deze laatsten ietwat aan de oorzaak.

Maar zeker ook het drukke leven, het onder spanning staan van 's morgens vroeg en de toenemende onverdraagzaamheid. En het is zeker ook een maatschappelijk gegeven dat hoe drukker het verkeer, of hoe meer mensen je in een kleine ruimte steekt, hoe groter de kans op conflicten wordt. Men had gedacht dat met Corona het verkeer wat rustiger zou worden, maar er zijn nog nooit meer files geweest.

Andere oorzaken die agressiviteit kunnen teweeg brengen zijn het 'te laat vertrekken om op tijd te kunnen zijn' en men die tijd dan wil terug inhalen, wat dan weer niet lukt door de vele wegenwerken in een vreemde omgeving die men soms niet van vooraf kent.

Die wegenwerken zijn een absolute noodzakelijkheid maar brengen soms een verkeerde perceptie teweeg, mede veroorzaakt door het bos aan verkeersborden waardoor je goed moet kijken wat er nu juist wordt bedoeld en je aldus, onbewust, fouten gaat maken.

In onze auto voelen we ons heer en meester, de anonimiteit van de auto geeft ons de indruk dat we thuis in onze living zitten en dat we kunnen en mogen doen wat we willen.

Dat vertaalt zich in ons gedrag. We krijgen soms narcistische trekjes. Iedereen is van zichzelf overtuigd dat hij een goede chauffeur is en de anderen zijn daarentegen maar prutters. Bij discussie ligt de oorzaak steeds bij die andere. Dat gevoel wordt soms nog verstevigend door het soort wagen waarmee we rijden, of door drank en drugs.

Zo vergroot onze risicobereidheid. Dat laatste kunnen we onderverdelen in vier types:

- * Onopzettelijk fouten maken, fouten zonder dat we er zelf van bewust zijn.
- * Een berekend risico nemen, bij haast of stress. De illusie van tijdswinst is meestal verwaarloosbaar.
- * Het risico dat alles je veilig lijkt. Je volgt bijv. een vertrouwd traject, 's avonds laat, als er geen kat meer op straat is en je gaat hierdoor meer risico's nemen.
- * Risico's nemen voor het plezier. Voor een aantal mensen is het verkeer zo 'n beetje een pretpark. Risico's nemen geeft hen een kick.

De kost die verkeersongevallen teweeg brengt in onze maatschappij, is gigantisch. Niet alleen aan materiële schade, maar ook aan blijvende letsels en overlijdens. Het is dus wel van belang dat daar iets aan gedaan wordt en dat er een aantal maatregelen dienen te worden genomen.

De beste oplossing is het probleem vanuit verschillende invalshoeken aanpakken.

- * Educatie: een verkeersopvoeding geven. Een voorbeeldig gedrag speelt een rol. En als men dan toch moedwillig flagrant in de fout gaat, als voorwaardelijke straf een cursus laten volgen bij het VIAS, het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid.
- * Engineering: de weg verbeteren en duidelijker maken. Het teveel aan verkeersborden reduceren. Beter afspraken maken bij het organiseren van werven zodat deze niet meer in elkaar lopen. De verkeerslichten beter synchroniseren en aldus een groene golf creëren zodat je bij een constante opgelegde snelheid meerdere lichten kan passeren zonder stoppen en aanzetten. En ook de auto kan nog verbeteren. Een moderne auto is veel veiliger dan een auto van 20 jaar geleden. Door de hedendaagse techniek in de auto worden de mensen in de goede richting gestuurd. In de toekomst gaat dat maar steeds meer toenemen.
- * De wetgeving en het toepassen ervan. Na een goede verkeersopvoeding moet er ook worden gehandhaafd. Als mensen steeds meer blijven in de fout gaan moet je ook het gevoel van pakkans verhogen, niet zozeer met de bedoeling van boetes te innen. Boetes veranderen niet altijd het gedrag van de mensen. Voor iemand met een hoog inkomen kan een boete van € 150 weinig schelen. Een rijbewijs 3 à 4 dagen inhouden geeft voor sommigen veel meer effect. Vandaar dat er al jaren wordt gesproken over het invoeren van een rijbewijs met punten. Een idee gelanceerd medio de jaren '80 maar die er nog steeds niet kwam door communautaire geschillen; langs de Waalse kant wil men er niet van weten.

Een combinatie van sensibiliseringscampagnes en het handhaven ervan heeft ook het nodige effect. Zo zorgden de BOB-campagnes ervoor dat er minder alcoholische dranken worden geschonken.

Van mensen die agressie vertonen in het verkeer, bedreigingen uiten, fysiek geweld gebruiken of agressieve verkeersinbreuken begaan, kan hun rijbewijs onmiddellijk worden ingetrokken voor 15 jaar en stellen zich bloot aan nog zwaardere sancties.

Wil je niet in dergelijke situatie terecht komen, probeer dan zelf de wegcode te respecteren. Heb begrip dat ook iemand anders een fout kan maken en ga daar niet direct op reageren.

Don't worry, be happy. Zorg voor een aangename sfeer in uw voertuig.

Neem de weg niet in maar deel hem. Ga niet claxonneren als je ziet dat iemand aan het zoeken is. En mocht het toch uit de hand lopen, probeer dan geen spiraal van agressie te creëren. Erger je niet en blijf rustig. Ga niet in discussie om uw gelijk te halen, dat levert vaak niets op. En weet dat uw wagen uw eerste bescherming is.

De presentatie van deze voordracht kan je downloaden van onze website Vlas Torhout Weebly.

Ons fotoalbum Ons fotoalbum groeit maar steeds. Nu aangevuld met foto's van onze gezellige uitstappen naar het Waterproductiecentrum te Woumen, het bezoek aan Jules Destrooper te Lo en onze busreis naar Rijsel.

Proficiat met je Vlaamse overtuiging!

**Maar ben je al lid van
het Vlaams & Neutraal
Ziekenfonds?**

**Splits zelf
de sociale zekerheid!**

**Word lid
van het VNZ.**

Ontdek meer voordelen
op vnz.be of bel 015 28 90 90
VNZ, verrassend voordelig

VNZ
Vlaams & Neutraal
Ziekenfonds